

EMOCIONALNA STANJA BIBLIJSKOG PSALMISTE (2)

STRAH

SRDŽBA

ŽALOST

Uvodna bilješka. Sveukupni biblijski tekst naglašeno je emocijama prožet, kako SZ tako i NZ. O toj emocionalnoj obojenosti svetopisamskog teksta, nedvojbeno, prednjači knjiga Psalma (Psaltir). U velikoj većini slučajeva **ne** radi se tek o poetičkom izražavanju ili samo kao kakva značajka poezije. U svim emocionalnim ili emotivnim stanjima biblijskog psalmiste to je stvar egzistencijalnog pitanaja, a ne poetskog ukrašavanja ili uveličavanja. U tom smislu za biblijskog čitatelja, napose vjernika, od presudne je važnosti zagledati se u sve ono što stoji iza emocionalnih reakcija ili emotivnih stanja psalmiste.

Preporuke. Angažiranom izučavatelju problematike emocija i emotivnosti u Psaltiru, preporučeno je promišljati i odgovoriti na pitanja:

- a) Za što proučavanje emocionalno/emotivne tematike ima potrebe, smisla i relevantnosti za 'modernog' čitatelja/vjernika ?
- b) Ima li emocija i koje bi to bile, koje kod psalmiste prevladavaju ili su naglašene ?
- c) U predloženim psalmodijskim tekstovima gdje nađemo emocionalne *reakcija* a gdje emotivna *stanja* ?
- d) Kako se sve to može (u)kontekstualizirati ili čak osobno primjeniti za naše vrijeme ? Primjeri ?

	tekst	alt	heb
strah	Ps 38,7-9 <i>Pogurih se sav i zgrčih, povazan lutam žalostan</i> <i>Moji bokovi puni su ognjice, na tijelu mi ništa zdravo nema.</i> <i>Iscrpljen sam i satrven posve, stenjem od jecanja srca svojega.</i>	<i>zgrčio sam se zbog gluposti svoje i iznemogao; po cio dan hodam kao da sam u koroti.</i> <i>Bokovi mi gore od groznice; ni komada mesa nema zdrava na meni.</i> <i>Sve mi se je oduzelo, posve sam satrven, glasno jecam, moje srce gine. (Grub)</i>	נְעוּיֹתַי שָׁחֵתִי עַד־מָאֹד כָּל־הַיּוֹם קָדַר הַלְכֹתַי <ul style="list-style-type: none"> • opisano stanje je teško: psiho-fizičko i mentalno. Bez uljepšavanja. • koja je kontekstualna pozadina svega ? • podsjeća na 'jobovske muke' iz Jb 3
	Ps 42,6-7 <i>Što si mi, dušo, klonula i što jecaš u meni? U Boga se uzdaj, jer opet ću ga slaviti, spasenje svoje, Boga svog!</i> <i>Tuguje duša u meni, stoga se tebe spominjem iz zemlje Jordana</i>	<i>Zakaj si potrta, noja duša, Zakaj se vznemirjaš v meni? (SLO)</i> <i>Što si tako žalosna, dušo moja? Zašto ječiš preda mnom?</i> <i>Na Boga čekaj! Još ću ja slaviti njega (Grub)</i>	מַה־תִּשְׁתַּחֲחִי נַפְשִׁי וַתִּהְיֶה עִלַּי <ul style="list-style-type: none"> • ovo nije monolog, to je... • razgovor sa samim sobom, 'solilokvij'
	Ps 56,4 <i>kad me strah spopadne, u te ću se uzdati</i>		יּוֹם אִירָא אֲנִי אֵלֶיךָ אֲבָטָח <ul style="list-style-type: none"> • nije 'ako', nego 'kada' !

	tekst	alt	heb
srdžba¹	Ps 37,1	<i>Nemoj se žestiti na opake Ne izjedaj se zbog zločestih, ne ozlojeđuj zbog onih, koji krivo rade (Grub)</i>	אַל-תִּתְחַר בְּמַרְעִים אַל-תִּקְנֵא בְעֵשִׂי עוֹלָה <ul style="list-style-type: none"> • srdžba, potom bijes ne vodi k dobru • usp.Post 4 (= Kajin i Abel) • čemu srdžba ?
	Ps 37,8	<i>Stišaj svoj gnjev i ostavi se srdžbe, ne žesti se da zlo ne učiniš Popusti v jezi, zapusti seditost (Vran) Ne razburjaj se, to bi se slabo končalo (SLO) Ostavi se srdžbe i prestani s ljutnjom; nemoj se izjedati! Samo to škodi. (Grub)</i>	הֲרַף מֵאַף וְעֹזֵב חֶמָה אַל-תִּתְחַר אֶךְ-לְהַרְעֵ <ul style="list-style-type: none"> • opetovana opomena !
	Ps 55,16	<i>Smrt neka ih zaskoči, živi nek' siđu u Podzemlje jer im je pakost u stanu i srcu. Pocrkali! Živi se u Šeol strovalili! Ta iz njihovih grudi i grla otrov izlazi.</i>	יִרְדּוּ שְׂאוֹל חַיִּים כִּי-רָעוֹת בְּמַגְוָרָם <ul style="list-style-type: none"> • ovo je na granici bijesa !

¹ Post 4,6; Ps 38,2-9

	tekst	alt	heb
žalost	Ps 42,6-7 <i>Što si mi, dušo, klonula i što jecaš u meni? U Boga se uzdaj, jer opet ću ga slaviti, spasenje svoje, Boga svog! Tuguje duša u meni, stoga se tebe spominjem iz zemlje Jordana</i>	<i>Zakaj si potrta, noja duša, Zakaj se vznemirjaš v meni? (SLO) Što si tako žalosna, dušo moja? Zašto ječiš preda mnom? Na Boga čekaj! Još ću ja slaviti njega (Grub)</i>	מִדַּה־תִּשְׁתַּחֲוֶי נַפְשִׁי וַתְּהִמֵּי עָלַי <ul style="list-style-type: none"> • solilokvij. • osobna iskustva 'solilokvija' ??
	Ps 55,13-15 <i>Da me pogrdio dušmanin, bio bih podnio; da se digao na me koji me mrzi, pred njim bih se sakrio. Ali ti, ti si to bio, meni jednak, prijatelj moj, moj pouzdanik s kojim sam slatko drugovao i složno hodismo u Domu Božjemu</i>	<i>Nije to bio dušman, što me izrugivao, od njeg bih se uklonio; nije to bio neprijatelj, koji me ozloglasio, od njeg bih se bio sakrio. Nego ti, moj drugi ja, moj drug, moj prisni prijatelj! Ti, čije mi je drugovanje tako drago bilo, s kim sam, bok uz bok, u ophodu Božjim domom hodao!</i>	כִּי לֹא־אֵיּוֹב יִחַרְפֵּנִי <ul style="list-style-type: none"> • duboko razočaranje, izdaja najbližeg..! • to je strašno 'pojačalo', već povrijeđenoga; 'sol na ranu' ! • stanje depresije i tjeskobe... • žalost kao 'nuspojava' ali i mješavina emocija: <i>srdžbe i straha.</i>